

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
W SIEWIERZU
ZA ROK 2023**

SPIS TREŚCI

I Wstęp	5
II Struktura organizacyjna Ośrodka Pomocy Społecznej w Siewierzu	7
2.1. Struktura organizacyjna	7
2.2. Wykształcenie..	8
III Struktura wydatków i dochodów Ośrodka Pomocy Społecznej w Siewierzu	9
IV Realizacja zadań w zakresie pomocy społecznej	13
4.1. Pomoc udzielana na podstawie ustawy o pomocy społecznej	14
4.2. Realizowane świadczenia pieniężne i niepieniężne wynikające z ustawy o pomocy społecznej	14
4.2.1. Zasiłek stały	15
4.2.2. Zasiłek okresowy	16
4.2.3. Zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy	16
4.2.4. Struktura rodzin korzystających z pomocy	17
4.3. Wywiady środowiskowe, informacje w sprawach świadczeń, decyzje administracyjne.	18
V Realizowane przez ośrodek pomocy społecznej niefinansowe formy wsparcia	18
5.1. Praca socjalna	18
5.2. Usługi opiekuńcze	19
5.3. Domy Pomocy Społecznej	20
5.4. Program „Posiłek w szkole i w domu”	21
5.5. Schronienie	22
5.6. Asystent Rodziny	22
5.7. Poradnictwo psychologiczne	23
5.8. Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa POPŻ	24
5.9. Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym (stypendia szkolne i zasiłki szkolne)	24
5.10. Świadczenie opieki zdrowotnej finansowane ze środków publicznych	25
VI Realizacja świadczeń rodzinnych, świadczeń wychowawczych i funduszu alimentacyjnego	26
6.1. Świadczenia rodzinne	26
6.2. Świadczenie wychowawcze 500 + ...	29
6.3. Fundusz alimentacyjny	29
6.3.1 Dłużnicy alimentacyjni	30

VII Pozostała działalność Ośrodka	31
7.1. Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny	31
7.2. Siewierska Karta Dużej Rodziny	31
7.3. Korpus Wsparcia Seniora	32
7.4. Dodatek węglowy	32
7.5. Dodatek elektryczny	32
7.6. Preferencyjny Zakup Paliwa Stałego	33
7.7. Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej ”	33
7.8. Program „Opieka Wytchnieniowa”	33
7.9. Świadczenie pieniężne przysługujące z tytułu zapewnienia zakwaterowania i żywienia obywatelom Ukrainy przybywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z działaniami wojennymi	34
7.10. Pomoc obywatelom Ukrainy - świadczenie pieniężne 300 zł.	34
7.11. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii	34
7.12. Wigilia i paczki świąteczne	36
7.13. Ośrodek Wspierania Dziecka i Rodziny /filia w Siewierzu/.....	36
7.14. Program "Czyste Powietrze"	37
VIII Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2023 – 2026: sprawozdanie za 2023 r.	38
IX Potrzeby w zakresie pomocy społecznej	50
 Spis tabel	52
Spis wykresów	53

I. Wstęp

Ośrodek Pomocy Społecznej w Siewierzu działa na podstawie statutu przyjętego uchwałą Nr XXIII/228/2017 Rady Miejskiej w Siewierzu z dnia 23 lutego 2017 r. w sprawie przyjęcia Statutu Ośrodka Pomocy Społecznej w Siewierzu wraz ze zmianą wprowadzoną uchwałą Nr XXV/247/2017 Rady Miejskiej w Siewierzu z dnia 10 kwietnia 2017 r. w sprawie zmiany w/w uchwały. Ośrodek Pomocy Społecznej w Siewierzu jest jednostką organizacyjną Gminy Siewierz nie posiadającą osobowości prawnej, finansowaną w formie jednostki budżetowej. Siedzibą i obszarem działania Ośrodka jest Gmina Siewierz. Ośrodek Pomocy Społecznej wykonuje zadania własne gminy oraz zadania zlecone z zakresu administracji rządowej realizowane przez gminę. Do zadań Ośrodka w 2023 roku należało:

- a) analiza i ocena zjawisk rodzących potrzebę świadczenia pomocy społecznej,
- b) przyznawanie i wypłacanie świadczeń przewidzianych ustawą o pomocy społecznej,
- c) realizowanie pracy socjalnej ukierunkowanej na pomoc osobom i rodzinom w celu wzmocnienia lub odzyskania zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie,
- d) motywowanie osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej do aktywnego udziału w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej,
- e) praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- f) obsługa organizacyjno-techniczna Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii,
- g) obsługa ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny i Siewierskiej Karty Dużej Rodziny,
- h) realizacja zadań wynikających z ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- i) realizacja zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych,
- j) realizacja zadań wynikających z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
- k) realizacja zadań wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- l) realizacja zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii,
- m) realizacja zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- n) realizacja Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020,
- o) przyznawanie i wypłata stypendiów socjalnych i zasiłków szkolnych,

- p)** przyznawanie i wypłacanie jednorazowego świadczenia pieniężnego określonego w ustawie o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
- q)** przyznawanie i wypłata świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz podejmowanie działań wobec dłużników alimentacyjnych,
- r)** prowadzenie postępowań w sprawach dotyczących ustalenia wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego osoby fizycznej, która złożyła żądanie wydania zaświadczenia w związku z zamiarem wnioskowania o przyznanie dofinansowania z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej lub Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- s)** prowadzenie postępowań w sprawach dotyczących przyznania świadczenia pieniężnego przysługującego z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy przybywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z działaniami wojennymi,
- t)** prowadzenie postępowań w sprawach jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 300 zł. na osobę, przeznaczonego na utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe dla obywateli Ukrainy, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa,
- u)** prowadzenie postępowań w sprawach dotyczących refundacji podatku VAT (w ramach ustawy o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. w związku z sytuacją na rynku gazu),
- v)** prowadzenie postępowań w sprawach dotyczących wypłaty dodatku węglowego,
- w)** prowadzenie postępowań w sprawach dotyczących wypłaty dodatku elektrycznego,
- x)** prowadzenie postępowań w sprawach dotyczących weryfikacji wniosków o zakup preferencyjny paliwa stałego, organizacja i koordynacja sprzedaży węgla na preferencyjnych warunkach przez gminę,
- y)** realizacja programu osłonowego „Korpus Wsparcia Seniorów”,
- z)** Realizacja Programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” - edycja 2023 finansowanego ze środków Funduszu Solidarnościowego,
- aa)** Realizacja Programu „Opieka Wytchnieniowa” - edycja 2023 finansowanego ze środków Funduszu Solidarnościowego.

Niniejsze sprawozdanie jest realizacją art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej, zgodnie z którym Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej przedkłada Radzie Gminy roczne sprawozdanie z działalności Ośrodka wraz z potrzebami w zakresie pomocy społecznej.

II. Struktura organizacyjna Ośrodka Pomocy Społecznej w Siewierzu

2.1. Struktura Organizacyjna

Strukturę organizacyjną Ośrodka Pomocy Społecznej w Siewierzu oraz podział zadań określa Regulamin Organizacyjny. Pracownicy zatrudnieni w Ośrodku spełniają wymagania ustawowe w zakresie posiadanych kwalifikacji. Wykonują swoje obowiązki w oparciu o obowiązujące procedury i przepisy prawa. Według stanu na dzień 31 grudnia 2023 r. w Ośrodku zatrudnionych na umowę o pracę było 16 osób oraz 10 na umowę zlecenie. W celu podniesienia kwalifikacji oraz zwiększenia efektywności pracy - pracownicy Ośrodka wzięli udział w 22 szkoleniach (stacjonarnie lub on-line) o tematyce: Przeciwdziałanie przemocy domowej, Interdyscyplinarność warunkiem skutecznej pomocy – przemoc w rodzinie z problemem alkoholowym, Zmiany w pomocy społecznej i świadczeniach rodzinnych, Nowelizacja ustawy o pomocy społecznej, Forum jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, Sympozjum szkoleniowe – przeciwdziałanie przemocy domowej w kontekście nowelizacji ustawy, Współpraca się opłaca – koordynacja ekonomii społecznej w województwie śląskim, Centralna Ewidencja Emisyjności Budynków – nowe zadania dla OPS, Praca socjalna z trudnym klientem, Nowe zadania asystenta rodziny, Wprowadzenie KPA, Nieprawidłowości w gospodarce finansowej, rachunkowości i sprawozdawczości jednostek sektora finansów publicznych na podstawie RIO i NIK, Zamknięcie ksiąg rachunkowych oraz sprawozdania jednostek budżetowych i zakładów budżetowych za 2023 r., Nowe zasady doręczania pism oraz wnoszenia podań drogą elektroniczną w postępowaniu administracyjnym, Projekt zintegrowany system ograniczenia niskiej emisji ZONE realizowany w ramach 2 osi priorytetowej Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa e- administracja i otwarty rząd, E – doręczenia, Problematyka przeciwdziałania przemocy w świetle znowelizowanych przepisów, Szkolenie wprowadzające dla członków GKRPAiPN, Zakończenie COVID oraz nowelizacja SUO, Konsekwencje zmian ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w procedurze NK – powołanie nowego Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno – pomocowych, działalność zespołu, Dodatek gazowy, Zmiany w kodeksie pracy w OPS. Pracownicy na bieżąco aktualizowali posiadaną wiedzę, poprawiali warsztat pracy,

doskonalili umiejętności interpersonalne i społeczne. Szkolenia, w których brali udział pracownicy Ośrodka finansowane były zarówno z budżetu gminy jak i z budżetu państwa.

1. Tabela nr 1: Struktura zatrudnienia w OPS według stanu na 31.12.2023 r.

Struktura zatrudnienia	Liczba zatrudnionych osób
Kierownik	1
Główny księgowy	1
Inspektor ds. finansowo – kadrowych	1
Inspektor ds. świadczeń rodzinnych	2
Inspektor ds. świadczeń	2
Starszy pracownik socjalny	2
Starszy specjalista pracy socjalnej	1
Pracownik socjalny	1
Pracownik administracyjny	3
Opiekun	8
Psycholog	1
Asystent rodziny	1
Informatyk	1
Psychoterapeuta ds. uzależnień	1
RAZEM	26 osób

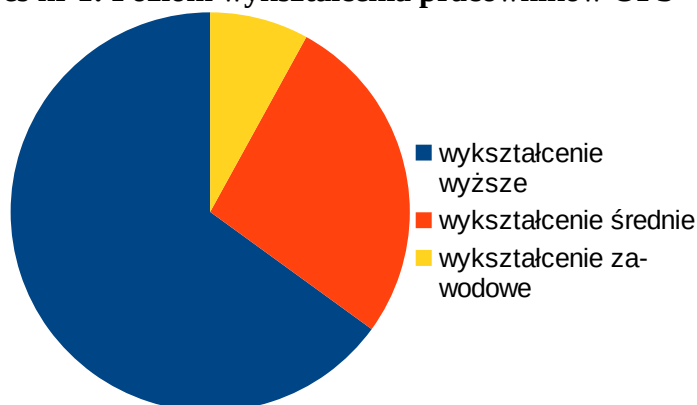
Źródło: Opracowanie własne OPS

2.2. Wykształcenie

Struktura poziomu wykształcenia pracowników Ośrodka kształtowała się w sposób następujący:

- 17 osób posiada wykształcenie wyższe (65 % ogółu),
- 7 osób posiada wykształcenie średnie (27 % ogółu),
- 2 osoby posiadają wykształcenie zawodowe (8 % ogółu).

Wykres nr 1: Poziom wykształcenia pracowników OPS

Źródło: Opracowanie własne OPS

III. Struktura wydatków i dochodów Ośrodka Pomocy Społecznej w Siewierzu

Ośrodek Pomocy Społecznej wykonuje zadania własne gminy oraz zadania zlecone z zakresu administracji rządowej realizowane przez gminę.

Tabela nr 2: Wydatki ze względu na źródło finansowania zadania

Lp.	Struktura wydatków	Wykonanie
1.	Zadania własne	2 566 244,35 zł.
2.	Zadania zlecone, w tym:	4 813 684,82 zł.
	Zadania zlecone z budżetu państwa	4 513 760,32 zł.
	Zadania zlecone z Funduszu Pomocy dla uchodźców z Ukrainy	230 919,58 zł.
	Zadania zlecone z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19	69 004,92 zł.
RAZEM		7 379 929,17 zł.

Źródło: Opracowanie własne OPS

Tabela nr 3: Struktura wydatków z wyszczególnieniem form wsparcia realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w 2023 roku

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość (zł.)
	Ochrona zdrowia	93 131,28
1.	Zwalczanie narkomanii	0,00
2.	Przeciwdziałanie alkoholizmowi	93 131,28
	Pomoc społeczna	2 532 039,05
3.	Domy Pomocy Społecznej	446 870,37
4.	Ośrodki wsparcia – OWDiR	94 830,30
5.	Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	19 808,52
6.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne (zasiłek stały)	15 581,13
7.	Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, w tym:	224 629,37

	zasiłek celowy (w tym zasiłki celowe specjalne)	122 286,53
	zasiłek okresowy	62 247,84
	schronienie	23 010,00
	sprawienie pogrzebu	0,00
8.	Zasiłki stałe	187 472,82
9.	Ośrodki Pomocy Społecznej	1 039 905,17
10.	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	213 694,85
11.	Pomoc w zakresie dożywiania	81 146,00
12.	Pozostała działalność, w tym m.in.:	208 100,52
	Prace społecznie użyteczne	3 895,80
13.	Korpus Wsparcia Seniorów	6 389,22
14.	Pozostałe (transport żywności pozyskanej z Banku Żywności)	799,50
15.	Wypłata świadczeń pieniężnych z Funduszu Pomocy na podstawie art. 13 (za zakwaterowanie i wyżywienie obywateli Ukrainy), w tym:	197 016,00
	świadczenia	195 720,00
	koszty obsługi	1 296,00
	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	76 654,92
16.	Pozostała działalność - wypłata dodatku elektrycznego, w tym:	34 680,00
	Dodatek elektryczny	34 000,00
	Koszty obsługi	680,00
17.	Pozostała działalność - wypłata dodatku węglowego, w tym:	9 180,00
	Dodatek węglowy	9 000,00
	Koszty obsługi	180,00
18.	Pozostała działalność - refundacja podatku VAT dla odbiorców paliw gazowych, w tym:	25 144,92
	wypłata odbiorcom paliw gazowych	24 651,88
	Koszty obsługi	493,04
19.	Pozostała działalność - świadczenia jednorazowe 300 zł. z Funduszu Pomocy dla obywateli Ukrainy, w tym:	7 650,00
	Wypłata jednorazowych świadczeń	7 500,00
	Koszty obsługi	150,00

	Edukacyjna opieka wychowawcza	7 542,40
20.	Pomoc materialna o charakterze socjalnym	7 542,40
	Rodzina	4 670 561,52
21.	świadczenia rodzinne, w tym:	4 077 102,92
	Wypłata świadczeń rodzinnych	3 519 746,40
	Składki na ubezpieczenie społeczne	400 347,16
	Koszty obsługi	157 009,36
22.	świadczenia rodzicielskie, w tym:	188 246,80
	Wypłata świadczeń rodzicielskich	187 646,80
	Koszty obsługi	600,00
23.	fundusz alimentacyjny, w tym:	267 011,78
	Wypłata świadczeń z funduszu alimentacyjnego	213 269,36
	Koszty obsługi	53 742,42
24.	świadczenie „Za życiem”, w tym:	4 123,71
	Wypłata świadczenia „Za życiem”	4 000,00
	Koszty obsługi	123,71
25.	świadczenie wychowawcze w tym:	6 000,00
	Wypłata świadczenia wychowawczego	4000,00
	Koszty obsługi	2 000,00
26.	Karta Dużej Rodziny	1 902,00
27.	Wspieranie Rodziny – Asystent Rodziny	30 590,00
28.	Rodziny zastępcze	21 547,21
29.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów	47 783,52
30.	Pozostała działalność – świadczenia rodzinne z Funduszu Pomocy (Ukraina) w tym:	26 253,58
	Wypłata świadczeń	25 621,40
	Koszty obsługi	632,18
	Razem:	7 379 929,17

Źródło: Opracowanie własne OPS

W 2023 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Siewierzu odprowadził do budżetu gminy dochody w wysokości **121 464,43 zł.** - dane ze sprawozdania Rb-27s na dzień 31.12.2023 r. Strukturę zrealizowanych dochodów w podziale szczegółowej klasyfikacji budżetowej przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 4: Dochody Ośrodka Pomocy Społecznej za 2023 r.

Klasyfikacja budżetowa z wyszczególnieniem		Ogółem wykonanie dochodów w 2023 r.	W tym:	
			Dochody, które pozostają w gminie	Dochody, które odprowadzane są do budżetu państwa
85202	Domy pomocy społecznej	33 789,68 zł.	33 789,68 zł.	0,00 zł.
85214	Schronisko dla osób bezdomnych	7 760,70 zł.	7 760,70 zł.	0,00 zł.
85214	Sprawienie pogrzebu	3 330,00 zł.	3 330,00 zł.	0,00 zł.
85214	Zasiłki okresowe	28,50 zł.	0,00 zł.	28,50 zł.
85216	Zasiłki stałe	1 059,91 zł.	0,00 zł.	1 059,91 zł.
85219	Ośrodki Pomocy Społecznej	6 329,95 zł.	6 329,95 zł.	0,00 zł.
85228	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	63 042,50 zł.	63 042,50 zł.	0,00 zł.
85395	Pozostała działalność	16,96 zł.	16,96 zł.	0,00 zł.
85502	Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	6 106,23 zł.	0,00 zł.	6 106,23 zł.
RAZEM		121 464,43 zł.	114 269,79	7 194,64

Źródło: Opracowanie własne OPS

IV. Realizacja zadań w zakresie pomocy społecznej

Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje osobom i rodzinom, których miesięczny dochód nie przekracza kryterium dochodowego. W 2023 r. kryterium to wynosiło 776 zł. - dla osoby samotnie gospodarującej, 600 zł. - dla osoby w rodzinie. Najczęstszymi powodami korzystania z pomocy społecznej w roku 2023 było: długotrwała lub ciężka choroba – 84 rodziny, niepełnosprawność – 73 rodziny, ubóstwo – 68 rodzin, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – 49 rodzin, bezrobocie – 31 rodzin, alkoholizm – 9 rodzin, potrzeba ochrony macierzyństwa – 7 rodzin, bezdomność – 7 rodzin.

Tabela nr 5: Powody przyznania pomocy w 2023 r.

Przesłanki	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinie
	Ogółem	Na wsi	
Ubóstwo	68	32	100
Bezdomność	7	2	8
Potrzeba ochrony macierzyństwa	7	1	29
w tym: wielodzietność	2	0	10
Bezrobocie	31	12	57
Niepełnosprawność	73	34	107
Długotrwała lub ciężka choroba	84	33	118
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego, w tym: rodziny niepełne	49	12	68
rodziny wielodzietne	7	1	18
	1	0	5
Przemoc domowa	1	1	1
Alkoholizm	9	3	11
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	4	1	4
Zdarzenie losowe, sytuacja kryzysowa	1	0	1

Źródło: Opracowanie własne OPS

4.1. Pomoc udzielana na podstawie ustawy o pomocy społecznej

Celem pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których nie są oni w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc ta realizowana jest poprzez wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb życiowych i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka, a także zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym przez podejmowanie działań mających na celu usamodzielnienie osób i rodzin oraz ich integrację ze środowiskiem. Osiągnięciu wyznaczonych celów służy udzielanie pomocy: finansowej, rzeczowej, usługowej, poradnictwa, pracy socjalnej. Rodzaj, forma i rozmiar przyznawanego świadczenia dostosowane są do okoliczności uzasadniających udzielenie wsparcia.

W 2023 roku świadczenia z pomocy społecznej (pieniężne i niepieniężne) bez względu na rodzaj, formę oraz źródło finansowania otrzymały 153 rodziny, w tym 253 osoby w rodzinach. Dane te w porównaniu z latami poprzednimi zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela nr 6: Liczba osób i rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w latach 2021 – 2023

Wyszczególnienie	Liczba rodzin			Liczba osób w rodzinie		
	2021r.	2022r.	2023r.	2021r.	2022r.	2023r.
Świadczenia z pomocy społecznej	192	140	153	371	230	253

Źródło: Opracowanie własne OPS

4.2. Realizowane świadczenia pieniężne i niepieniężne wynikające z ustawy o pomocy społecznej

Do świadczeń pieniężnych realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Siewierzu w 2023 r. należały:

- zasiłek stały,
- zasiłek okresowy,
- zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy.

Do świadczeń niepieniężnych zaliczają się między innymi:

- schronienie,
- posiłek,
- usługi opiekuńcze,
- pobyt w domu pomocy społecznej,
- składka na ubezpieczenie zdrowotne,
- praca socjalna,
- poradnictwo specjalistyczne.

Dane dotyczące ilości osób, którym przyznano decyzją powyższe świadczenia wraz z łączną ilością i kwotą tych świadczeń przedstawiono w tabeli nr 7.

Tabela nr 7: Realizacja świadczeń pieniężnych i niepieniężnych przyznanych w 2023 r.

Forma pomocy	Liczba osób	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń (zł.)
Zasiłek stały	39	324	187 472,82
Zasiłek okresowy	51	247	62 247,84
Zasiłek celowy	83	-	184 206,53
Schronienie	3	-	23 010,00
Posiłek	27	3023	19 226,00
Usługi opiekuńcze	34	-	213 694,85
Pobyt w DPS	14	125	446 870,37
Praca socjalna	116 (liczba rodzin)	-	-

Źródło: Opracowanie własne OPS

4.2.1. Zasiłek stały

Zasiłek stały został wypłacony 39 osobom niezdolnym do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, w tym w większości osobom samotnym – 33 osoby. Zasiłek przyznawany jest w ustawowej wysokości wynikającej z różnicy pomiędzy kryterium dochodowym, a posiadanym dochodem. W 2023 roku liczba osób pobierających zasiłek stały w stosunku do roku 2022 jest na podobnym poziomie. Zasiłek stały w 2023 r. wypłacono w łącznej kwocie 187 472,82 zł.

Tabela nr 8: Wydatkowanie zasiłków stałych oraz składek na ubezpieczenie zdrowotne przy zasiłku stałym w 2023 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba osób którym przyznano świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń (zł.)
Zasiłek stały	39	324	187 472,82
Składki na ubezpieczenie zdrowotne (przy zasiłku stałym)	35	297	15 581,13

4.2.2. Zasiłek okresowy

Zasiłek okresowy przyznawany jest w szczególności ze względu na bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwałą chorobę. Ustawa o pomocy społecznej szczegółowo określa wysokość zasiłków okresowych oraz sposób ich wyliczania. Łączna kwota wypłaconych zasiłków okresowych w 2023 r. w porównaniu do lat poprzednich zmniejsza się.

Tabela nr 9: Realizacja zasiłków okresowych w latach 2021-2023

wyszczególnienie	2021	2022	2023
Liczba osób	40	56	51
Liczba świadczeń	218	288	247
Kwota świadczeń (zł.)	72 396	67 369	62 248

Źródło: Opracowanie własne OPS

Tabela nr 10: Zasiłki okresowe w 2023 r.

Forma pomocy	Liczba osób, którym przyznano świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń (zł.)	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Zasiłki okresowe ogółem	51	247	62 248	50	82
W tym przyznane z powodu:					
bezrobocia	19	92	36 038	19	46
długotrwałej choroby	9	32	7 633	9	16
niepełnosprawności	19	90	10 262	18	26
innej przyczyny	12	34	8 315	13	21

Źródło: Opracowanie własne OPS

4.2.3. Zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy

Zasiłek celowy przyznawany jest w celu zaspokojenia niezbędnych potrzeb bytowych. Może on być przyznany w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu opału, żywności, leków i leczenia, odzieży i obuwia, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw sprzętu użytku domowego, a także kosztów pogrzebu. Do otrzymania zasiłku celowego uprawnione są również osoby lub rodziny, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego, bądź klęski żywiołowej lub ekologicznej. W tego rodzaju przypadkach świadczenie to może być przyznane niezależnie od dochodu i może nie podlegać zwrotowi.

Specjalny zasiłek celowy jest bezzwrotnym świadczeniem przyznawanym w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających określone w ustawie kryterium dochodowe.

Tabela nr 11: Zasiłki celowe i specjalne zasiłki celowe w 2023 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	Koszt świadczeń (zł.)
Zasiłki celowe i w naturze	56	156 440
Zasiłki celowe specjalne	27	27 767
Ogółem	83	184 207

Źródło: Opracowanie własne OPS

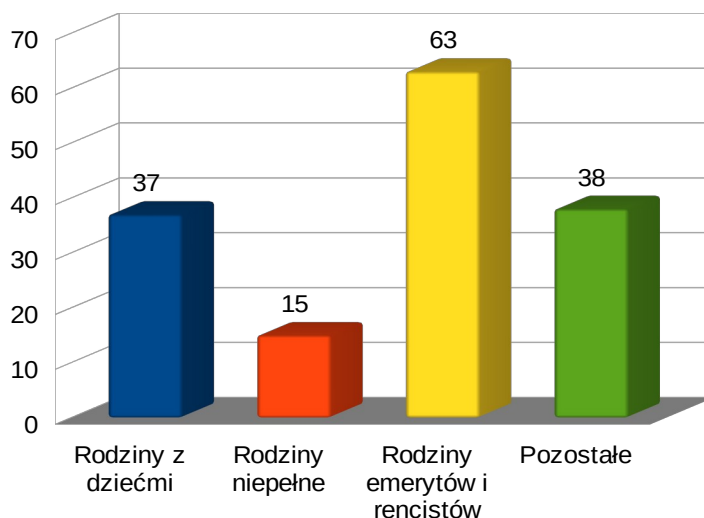
W 2023 roku z zasiłków celowych i specjalnych zasiłków celowych skorzystały łącznie 83 osoby, na ten cel wydatkowano 184 207 zł. (w tym środki własne gminy 122 287 zł, dotacja z budżetu państwa 61 920 zł.)

4.2.4. Struktura rodzin korzystających z pomocy

Wśród rodzin korzystających z pomocy społecznej największą część stanowią rodziny:

- emerytów i rencistów (63 rodziny)
- rodziny z dziećmi (37 rodzin)
- rodziny niepełne (15 rodzin)
- pozostałe (38 rodzin)

Wykres nr 2: Struktura rodzin korzystających z pomocy Ośrodka w 2023 r.

4.3. Wywiady środowiskowe, informacje w sprawach świadczeń, decyzje administracyjne

Zgodnie z ustawą świadczenia z pomocy społecznej są udzielane na wniosek osoby zainteresowanej, jej przedstawiciela ustawowego albo innej osoby. Pomoc społeczna może być również udzielana z urzędu. Decyzję administracyjną o przyznaniu lub odmowie przyznania świadczenia wydaje się po przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego, który przeprowadza się u osób i rodzin korzystających lub ubiegających się o świadczenia z pomocy społecznej w celu ustalenia ich sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej. W 2023 roku pracownicy socjalni przeprowadzili 464 wywiady środowiskowe. Łącznie wydano 822 decyzje administracyjne dla podopiecznych z zakresu pomocy społecznej. Ponadto dokonano 487 odwiedzin w środowiskach podopiecznych. Podkreślić należy, iż pracownik socjalny przeprowadzając wywiad środowiskowy, niejednokrotnie wnioskuje w jednym wywiadzie średnio o 2 - 3 formy pomocy. Wśród wywiadów przeprowadzanych na potrzeby innych ośrodków pomocy społecznej, czy innych instytucji wymienić można: wywiady dotyczące ubiegania się o ubezpieczenie zdrowotne, zasiłki stałe, zasiłki celowe, specjalne zasiłki opiekuńcze, świadczenia pielęgnacyjne oraz wywiady „alimentacyjne” z osobami zamieszkałymi na terenie Gminy Siewierz, których bliscy ubiegają się o świadczenia z pomocy społecznej, a mieszkają poza Gminą Siewierz.

V. Realizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej niefinansowe formy wsparcia

5.1. Praca socjalna

Jednym ze świadczeń niepieniężnych realizowanych przez tut. Ośrodek jest praca socjalna, która ma na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu ich zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie. Ta forma pomocy udzielana jest bez względu na posiadany dochód. Pracę socjalną świadczą w ośrodku pomocy społecznej pracownicy socjalni, którzy udzielają pomocy w przezwyciężaniu różnorodnych problemów ludzkich, podpowiadają, doradzają oraz informują o możliwościach jakie dana osoba lub rodzina może wykorzystać do rozwiązania konkretnych problemów. Bardzo ważne w świadczeniu pracy socjalnej jest zachowanie podmiotowości człowieka, jego godności i prawa do samostanowienia. Pracownik socjalny w ramach pracy socjalnej współpracuje z innymi specjalistami, organizacjami pozarządowymi, instytucjami, w celu przeciwdziałania i ograniczania patologii i wykluczeniu społecznemu. Jednym

z wielu celów o podstawowym znaczeniu jest: ułatwianie włączania marginalizowanych, społecznie wykluczonych, słabych i zagrożonych grup ludzi do życia w społeczności lokalnej.

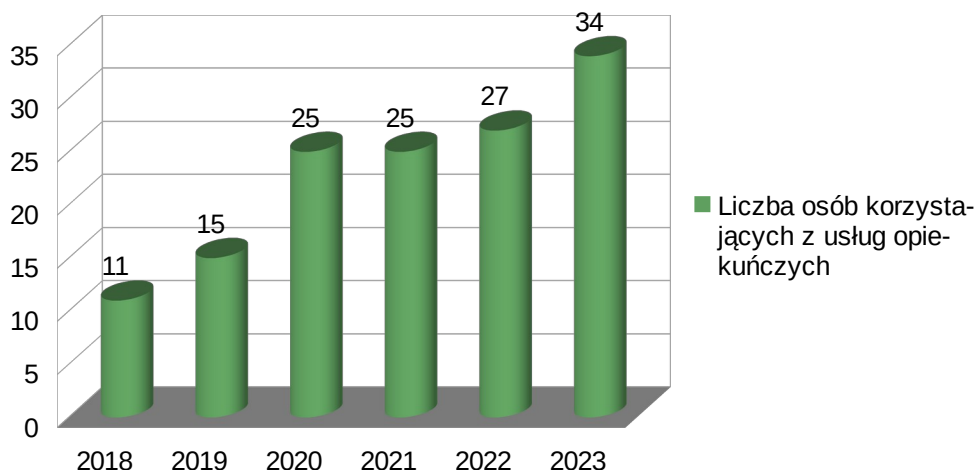
Istotnym narzędziem pracy pracownika socjalnego jest kontrakt socjalny. W kontrakcie socjalnym opracowuje się diagnozę osoby/rodziny, jej możliwości, ograniczenia oraz formułuje cele, które ma osiągnąć osoba/rodzina dla przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej. Kontrakt socjalny to umowa z klientem polegająca na wspólnym uzgodnieniu celów i działań między pracownikiem socjalnym a klientem, na wyjaśnieniu i wspólnej negocjacji wyboru możliwych rozwiązań pożądaną zmiany w trudnej sytuacji oraz określeniu na jej podstawie form i czasu realizacji kontraktu. W 2023 roku pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej w Siewierzu objęli pracą socjalną łącznie 116 rodzin, w tym 195 osób w rodzinach. Ponadto zawarto 13 kontraktów socjalnych.

5.2. Usługi opiekuńcze

Osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania. Zakres usług musi być dostosowany do indywidualnych potrzeb osoby, obejmuje pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Pomoc przyznawana jest nieodpłatnie osobom, których dochód nie przekracza kryterium dochodowego, ustalonego w ustawie o pomocy społecznej. Osoby, których dochód przekracza ustawowe kryterium ponosiły odpłatność za wykonywane usługi opiekuńcze w wysokości ustalonej zgodnie z Uchwałą Rady Miejskiej w Siewierzu Nr XXVII/291/2021 z dnia 28.10.2021 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia z odpłatności oraz trybu ich pobierania.

W 2023 r. z usług opiekuńczych skorzystały łącznie 34 osoby. Zapotrzebowanie na tą formę pomocy stale wzrasta. Sytuacja ta wynika z globalnego problemu jakim jest starzenie się społeczeństwa oraz rozpad więzi rodzinnych, co ma duży wpływ na liczbę osób wymagających wsparcia w formie usług opiekuńczych. Liczbę osób korzystających z usług opiekuńczych w latach 2018 -2023 przedstawia poniższy wykres.

Wykres nr 3: Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych w latach 2018 -2023

5.3. Domy Pomocy Społecznej

Osoby, które z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności nie mogą samodzielnie funkcjonować w środowisku, a dla których zapewniana przez rodzinę lub Ośrodek Pomocy Społecznej pomoc w formie usług opiekuńczych jest niewystarczająca, kierowane są do domów pomocy społecznej. Kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. Pobyt w domu pomocy jest odpłatny. Odpłatność pobierana jest do wysokości średniego miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca w danym domu pomocy społecznej:

1. mieszkaniec domu ponosi odpłatność w wysokości 70% swojego dochodu,
2. małżonek, zstępni przed wstępnymi ponoszą odpłatność w przypadku, gdy ich dochód przekracza 300% ustawowego kryterium dochodowego (kryteria w 2022 r.: 600 zł x ilość osób w rodzinie x 300% lub 776 zł. x 300% w przypadku osoby samotnie gospodarującej),
3. gmina, z której osoba została skierowana ponosi odpłatność w wysokości różnicy między średnim kosztem utrzymania w domu pomocy społecznej a opłatami wnoszonymi przez w/w osoby.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami osobę kieruje się do domu pomocy społecznej odpowiedniego typu, zlokalizowanego jak najbliżej miejsca zamieszkania.

W 2023 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Siewierzu pokrywał koszty związane z utrzymaniem 14 mieszkańców w domach pomocy społecznej. Łączna kwota wydatków poniesionych z przeznaczeniem na ten cel wyniosła 446 870,37 zł. Wydatki na pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej w porównaniu do lat poprzednich przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 12: Wydatki gminy poniesione na dopłaty do pobytu w DPS w latach 2021-2023

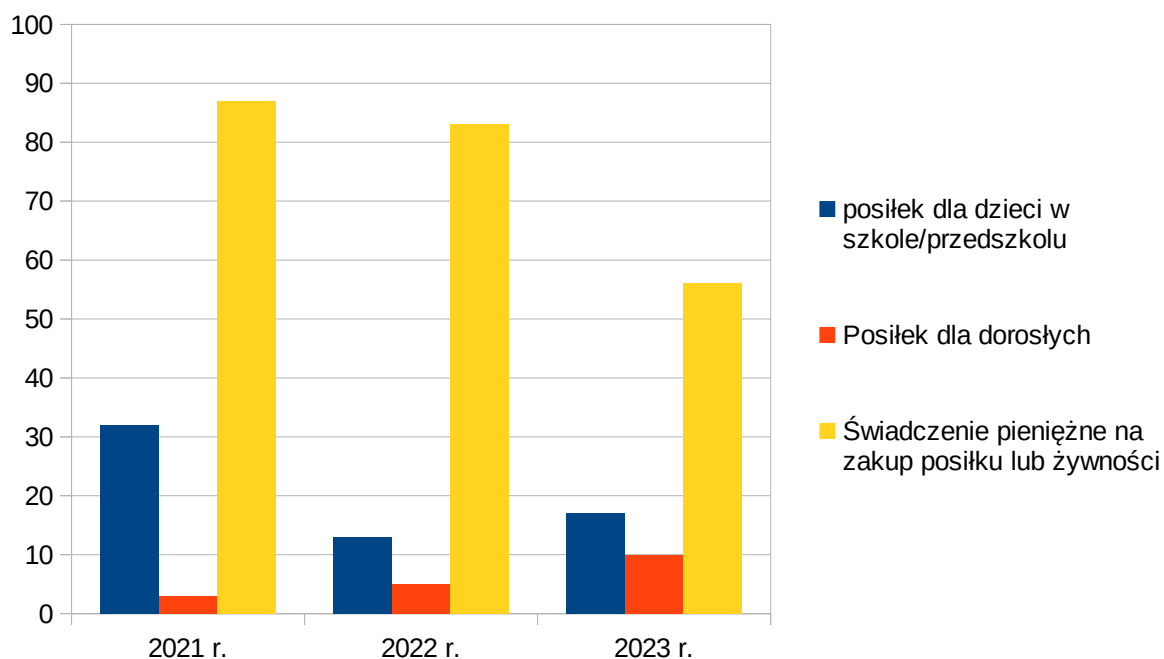
Wyszczególnienie	2021		2022		2023	
	kwota (zł.)	Liczba osób	kwota (zł.)	Liczba osób	kwota (zł.)	Liczba osób
Wydatki gminy poniesione na pobyt mieszkańców w DPS	361 997,07	15	338 392,52	12	446 870,37	14

Źródło: Opracowanie własne OPS

5.4. Program „Posiłek w szkole i w domu”

Ośrodek pomocy społecznej realizuje rządowy Program „Posiłek w szkole i w domu”, w ramach którego w 2023 roku 17 dzieci objęto dożywianiem w szkole, 10 osobom dorosłym przyznano pomoc w formie posiłku, natomiast 56 osobom wypłacono świadczenie pieniężne na zakup posiłku lub żywności. W 2023 r. w ramach programu udzielono pomocy łącznie dla 81 osób. Łączna kwota wydatkowana na ten cel wyniosła 81 146 zł., z czego środki własne gminy wynosiły 32 470 zł., a dotacja z budżetu państwa 48 676 zł.

Wykres nr 4: Realizacja Programu „Posiłek w szkole i w domu” w latach 2021 -2023

5.5. Schronienie

Kolejnym świadczeniem niepieniężnym, jakie realizuje tut. Ośrodek jest pomoc w formie zapewnienia schronienia poprzez przyznanie tymczasowego miejsca noclegowego w schronisku, noclegowni lub ogrzewalni. Z uwagi na fakt, iż na terenie Miasta i Gminy Siewierz nie ma tego rodzaju placówek, osoby bezdomne, które nie miały zapewnionego schronienia w ubiegłym roku były kierowane do schroniska w Dąbrowie Górniczej. Decyzją administracyjną pomoc w formie udzielenia schronienia w schronisku dla bezdomnych przyznano 3 osobom. Koszt zadania w 2023 r. wyniósł 23 010 zł. Osoby, którym udzielono pomocy w formie schronienia w 2023 r. ponosiły odpłatność za pobyt w schronisku dla osób bezdomnych w wysokości ustalonej zgodnie z Uchwałą Rady Miejskiej w Siewierzu Nr XVIII/209/2020 z dnia 17.12.2020 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych.

Tabela nr 13: Zapewnienie schronienia osobom bezdomnym w latach 2021-2023

Wyszczególnienie	2021			2022			2023		
	Dzienny koszt pobytu za osobę	Liczba osób	Łączny koszt (zł.)	Dzienny koszt pobytu za osobę	Liczba osób	Łączny koszt (zł.)	Dzienny koszt pobytu za osobę	Liczba osób	Łączny koszt (zł.)
Schronisko dla osób bezdomnych	30 zł.	4	27 600	30 zł.	5	13 219,80	30 zł.	2	18 150
Schronisko dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi	100 zł.	0	0	90 zł.	0	0	100 zł.	1	4860
RAZEM	-	4		-	5		-	3	23 010

5.6. Asystent rodziny

Rodziny przeżywające trudności w prawidłowym realizowaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych otrzymują wsparcie asystenta rodziny. Zgodnie z art. 11 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, z wnioskiem o przydzielenie rodzinie asystenta rodziny występuje pracownik socjalny w oparciu o opracowaną diagnozę sytuacji rodziny. Celem pracy asystenta rodziny jest wspieranie rodzin w podejmowaniu działań zmierzających do poprawy ich sytuacji w następujących obszarach: prowadzenie gospodarstwa domowego, gospodarowanie budżetem domowym, zdrowie (podnoszenie

kompetencji w zakresie dbania o stan zdrowia rodzin), realizacja funkcji opiekuńczo-wychowawczych, aktywność społeczna rodziny. Główne problemy rodzin, z którymi pracował asystent w 2023 r.:

- problemy opiekuńczo – wychowawcze z dziećmi,
- brak prawidłowych relacji rodziców z dziećmi i wzorców wychowawczych,
- nieumiejętność radzenia sobie z niepoprawnym zachowaniem dziecka,
- trudności w prowadzeniu gospodarstwa domowego,
- trudności w realizowaniu podstawowych funkcji rodziny,
- bezrobocie dorosłych członków rodziny,
- konflikty i brak porozumienia w rodzinach, zaburzona komunikacja wewnątrz rodziny,
- uzależnienia dzieci od internetu.

W 2023 r. wsparciem asystenta rodziny objęto 9 rodzin, w tym 17 dzieci.

Tabela nr 14: Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w latach 2021-2023

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Liczba rodzin współpracujących z asystentem rodziny	8	9	9
Ilość dzieci w rodzinach	15	14	17

Źródło: Opracowanie własne OPS

5.7. Poradnictwo psychologiczne

Poradnictwo psychologiczne jest świadczone osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód. Jest ono realizowane poprzez procesy diagnozowania, profilaktyki i terapii. Poradnictwo psychologiczne ma bardzo indywidualny charakter. Częstotliwość spotkań i ich ogólna liczba uzależniona była od potrzeb zgłaszanych przez klientów. W ramach poradnictwa psychologicznego mieszkańcy Gminy Siewierz mogli skorzystać z następujących form wsparcia:

- pomoc w trudnym momencie życiowym,
- pomoc w rozwiązywaniu problemów wynikających z codziennych konfliktów, stresu, presji otoczenia,
- wsparcie emocjonalne,
- interwencja, prowadzenie w sytuacji kryzysu,
- wsparcie osób chorych/zaburzonych psychicznie,

- wsparcie osób mających trudność w kontaktach z ludźmi,
- wsparcie osób cierpiących z powodu uzależnienia bliskiej osoby,
- motywowanie do podjęcia terapii osób uzależnionych od alkoholu,
- wsparcie osób doświadczających przemocy domowej,
- pomoc w samoakceptacji, praca nad samooceną.

W 2023 r. z porad psychologa skorzystało 21 osób, liczba konsultacji: 180.

5.8. Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa (POPŻ)

Gmina Siewierz w 2023 roku kontynuowała współpracę ze Śląskim Bankiem Żywności w Chorzowie realizując Program Operacyjny Pomocy Żywnościowej 2014-2020 – Program 2021+ Plus. Program wspiera najuboższe osoby i rodziny i polega na pomocy żywnościowej, która zaspokoi ich podstawowe potrzeby w tym zakresie. Jest to najbardziej wymierne wsparcie osób potrzebujących, bowiem są to podstawowe artykuły spożywcze potrzebne w każdym gospodarstwie domowym. W minionym roku pozyskano z Banku łącznie 3770,80 kg żywności, z której skorzystało 200 osób. Wśród produktów żywnościowych znalazły się: makaron jajeczny, mleko UHT, powidła śliwkowe, szynka wieprzowa mielona, cukier biały, olej rzepakowy.

5.9. Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym (stypendia szkolne i zasiłki szkolne)

Uczniom zamieszkującym na terenie Miasta i Gminy Siewierz udzielana jest pomoc materialna o charakterze socjalnym (w formie stypendiów i zasiłków szkolnych). Celem pomocy jest zmniejszenie różnic w dostępie do edukacji, wynikających z trudnej sytuacji materialnej ucznia. Świadczenia przyznawane są na całkowite lub częściowe pokrycie kosztów udziału w zajęciach edukacyjnych, realizowanych w szkole albo poza nią, bądź jako pomoc rzeczowa np. na zakup przyborów szkolnych. W 2023 r. do Ośrodka wpłynęło 6 wniosków o przyznanie stypendium szkolnego. Łącznie pomocą materialną o charakterze socjalnym objęto 10 uczniów na kwotę 7 542,40 zł. Stypendium szkolne może otrzymać uczeń znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej wynikającej z niskich dochodów rodziny, w szczególności gdy w rodzinie występuje: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, a także gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe. Stypendium szkolne może być udzielane uczniom w formie:

- całkowitego lub częściowego pokrycia kosztów udziału w zajęciach edukacyjnych, w tym wyrównawczych, wykraczających poza zajęcia realizowane w szkole w ramach planu nauczania, a także udziału w zajęciach edukacyjnych realizowanych poza szkołą,
- pomocy rzeczowej o charakterze edukacyjnym, w tym w szczególności zakupu podręczników,
- w formie całkowitego lub częściowego pokrycia kosztów związanych z pobieraniem nauki poza miejscem zamieszkania.

Miesięczna wysokość dochodu na osobę w rodzinie ucznia uprawniająca do ubiegania się o stypendium szkolne nie mogła być wyższa niż 600 zł. netto. Stypendium szkolne wypłacane było w terminach: do dnia 30 czerwca – za okres od stycznia do czerwca 2023 roku oraz do dnia 31 grudnia – za okres od września do grudnia 2023 roku.

W 2023 roku z pomocy w formie stypendium szkolnego skorzystało 6 uczniów szkół podstawowych i 4 uczniów szkoły średniej.

5.10. Świadczenia opieki zdrowotnej finansowane ze środków publicznych

Ośrodek Pomocy Społecznej w Siewierzu realizuje zadanie dotyczące świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. W celu uzyskania dostępu do bezpłatnych świadczeń zdrowotnych osoby nieubezpieczone mogą starać się o wydanie decyzji, potwierdzającej prawo do świadczeń opieki zdrowotnej na okres do 90 dni na podstawie art. 54 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Objęcie prawem do świadczeń opieki zdrowotnej może nastąpić na wniosek osoby nieubezpieczonej, a w sytuacjach nagłych na wniosek zakładu opieki zdrowotnej udzielającego świadczeń medycznych. Prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych mają świadczeniobiorcy inni niż ubezpieczeni, spełniający kryterium dochodowe określone w ustawie o pomocy społecznej, o ile nie zachodzi okoliczność o której mowa w art. 12 cytowanej ustawy, tj. w przypadku stwierdzonych przez pracownika socjalnego dysproporcji między udokumentowaną wysokością dochodu a sytuacją majątkową osoby lub rodziny, wskazującą, że osoba ta lub rodzina jest w stanie przezwyciężyć trudną sytuację życiową, wykorzystując własne zasoby majątkowe, w szczególności w przypadku posiadania znacznych zasobów finansowych, wartościowych przedmiotów majątkowych lub nieruchomości, można wówczas odmówić przyznania świadczenia.

W 2023 r. wydano łącznie 18 decyzji dotyczących świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, w tym 10 decyzji potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej, 4 umorzenia postępowań, 3 odmowy, 1 wygaśnięcie decyzji.

VI. Realizacja świadczeń rodzinnych, świadczeń wychowawczych oraz funduszu alimentacyjnego

6.1. Świadczenia rodzinne

Ośrodek Pomocy Społecznej w Siewierzu realizuje zadania w zakresie świadczeń rodzinnych, jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej. System świadczeń rodzinnych ma na celu częściowe pokrycie wydatków związanych z utrzymaniem dzieci.

W ramach świadczeń rodzinnych wyodrębnić można następujące rodzaje świadczeń:

- 1) zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego,
- 2) jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka,
- 3) świadczenia opiekuńcze, do których należą zasiłek pielęgnacyjny i świadczenie pielęgnacyjne,
- 4) świadczenie rodzicielskie,
- 5) świadczenie „Za życiem”.

1. Zasiłki rodzinne oraz dodatki do zasiłku rodzinnego - przysługują na: dziecko do ukończenia 18 roku życia lub do ukończenia nauki w szkole, jednak nie dłużej niż do ukończenia 21 roku życia, albo 24 roku życia jeżeli kontynuuje naukę w szkole wyższej i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności. Zasiłek rodzinny przysługuje rodzinom, w których dochód na osobę nie przekracza 674 zł. lub 764 zł. (w rodzinie z dzieckiem legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności). Osobom posiadającym prawo do zasiłku rodzinnego przysługują dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu: urodzenia dziecka, opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, samotnego wychowywania dziecka, wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, rozpoczęcia roku szkolnego, podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania.

2. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka – przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekroczy kwoty 1922,00 zł netto.

3. Świadczenia opiekuńcze:

a) zasiłek pielęgnacyjny: przyznaje się go w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia osobie niepełnosprawnej opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji w kwocie 215,84 zł. Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje niepełnosprawnemu dziecku, osobie niepełnosprawnej powyżej 16 roku życia, jeżeli posiada orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności, osobie która ukończyła 75 lat. Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje także osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia jeśli posiada orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała przed 21 rokiem życia. Zasiłek przysługuje bez względu na dochód.

b) świadczenia pielęgnacyjne: zgodnie z przepisami prawa obowiązującymi w 2023 r. świadczenie pielęgnacyjne można było przyznać matce, ojcu dziecka, opiekunowi faktycznemu, lub innym osobom, na których ciąży obowiązek alimentacyjny - jeżeli nie podejmowali lub rezygnowali z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobom legitymującą się orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, albo osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności. Wysokość świadczenia w 2023 r. wynosiła 2458 zł.

4. Świadczenie rodzicielskie: świadczenie rodzicielskie przysługuje osobom, którym urodziło się dziecko, a które nie otrzymują zasiłku macierzyńskiego lub uposażenia macierzyńskiego. Uprawnionymi do tego świadczenia są: bezrobotni; niepracujący studenci; osoby wykonujące pracę na tzw. umowach śmieciowych (np. umowach zlecenie/dzieło); osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą – jeśli nie będą pobierały zasiłku macierzyńskiego; opiekunowie faktyczni dziecka (tj. osoby, które faktycznie opiekują się dzieckiem, jeżeli wystąpiły do sądu rodzinnego z wnioskiem o przysposobienie dziecka) – w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 7. roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego - do ukończenia 10. roku życia; rodziny zastępcze, nie dotyczy rodzin zastępczych zawodowych – w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 7. roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego - do ukończenia 10. roku życia; osoby, która przysposobiły dziecko – w przypadku

objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 7. roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego – do ukończenia 10. roku życia. Kwota tego zasiłku to 1000 zł. miesięcznie. Świadczenie przysługuje bez względu na dochód.

5. Świadczenie „Za życiem” to jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie, przysługuje ojcu lub matce dziecka, a także opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka bez względu na wysokość dochodu. Wniosek o wypłatę świadczenia składa się w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin. Świadczenie przysługuje ojcu lub matce dziecka, a także opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka bez względu na wysokość dochodu. Wysokość świadczenia Jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu wynosi 4000 zł.

W 2023 roku zasiłek rodzinny pobierały łącznie 184 rodziny na 334 dzieci, zasiłki pielęgnacyjne 281 osób, świadczenie pielęgnacyjne 86 osób, jednorazową zapomogę 38 rodzin na 39 dzieci, świadczenie rodzicielskie 35 osób. Łączna liczba wypłaconych świadczeń wyniosła 9 164 na kwotę 3 711 393,20 zł. Dane te zostały przedstawione tabelarycznie poniżej. W porównaniu z latami poprzednimi liczba wypłaconych świadczeń zmalała.

Tabela nr 15: Struktura udzielonych świadczeń rodzinnych w latach 2021 – 2023

LP.	WYSZCZEGÓLNIENIE	LICZBA ŚWIADCZEŃ 2021	LICZBA ŚWIADCZEŃ 2022	LICZBA ŚWIADCZEŃ 2023
1.	Zasiłki rodzinne	4347	4078	3242
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych, w tym z tytułu:	1870	1790	1472
2.1.	Urodzenia dziecka	25	16	17
2.2.	Opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	82	75	40
2.3.	Samotnego wychowywania dziecka	343	373	280
2.4.	Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	281	287	255

2.5.	Rozpoczęcia roku szkolnego	384	335	200
2.6.	Podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	341	314	284
2.7	Wychowywanie dziecka w rodzinie wielodzietnej	414	390	396
	Razem zasiłki rodzinne z dodatkami	6217	5868	4714
3.	Zasiłki pielęgnacyjne	2961	3092	3310
4.	Świadczenie pielęgnacyjne	760	861	897
5.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	48	48	39
6.	Świadczenie rodzicielskie	185	204	203
7.	Świadczenie „Za życiem”	0	1	1
	OGÓŁEM ŚWIADCZENIA RODZINNE	10195	10090	9164

Źródło: Opracowanie własne OPS

6.2. Świadczenie wychowawcze 500+

Według obowiązujących od 1 stycznia 2022 r. zasad, wnioski o świadczenie wychowawcze na nowy okres zasiłkowy przyjmuje i rozpatruje Zakład Ubezpieczeń Społecznych, który przejął zadania związane z obsługą programu „Rodzina 500+”. Tut. Ośrodek w 2023 r. wypłacił świadczenie wychowawcze jednej osobie na łączną kwotę 4 000 zł. (na podstawie dokumentów otrzymanych ze Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach).

6.3. Fundusz alimentacyjny

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują rodzinom, które pomimo zasądzonych od rodzica wyrokiem sądu alimentów, są ich pozbawione z powodu bezskuteczności egzekucji sądowej. W takich okolicznościach państwo zastępczo wypłaca osobom uprawnionym świadczenie pieniężne w wysokości zgodnej z wyrokiem sądowym, nie więcej jednak niż 500 zł. na dziecko. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej:

- do ukończenia przez nią 18 roku życia;
- do ukończenia przez nią 25 roku życia w przypadku, gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej;

- bezterminowo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Przyznanie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego uzależnione jest od spełnienia kryterium dochodowego, które do 30.09.2023 r. wynosiło 900 zł., natomiast od 01.10.2023 r. świadczenia te przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 1209 zł.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Siewierzu w 2023 r. wypłacił 502 świadczenia z funduszu alimentacyjnego na łączną kwotę 213 269,36 zł. Z tej formy pomocy skorzystało 31 rodzin, w tym 46 osób uprawnionych. Dane te w porównaniu z latami ubiegłymi zostały zobrazowane w poniższej tabeli.

Tabela nr 16: Fundusz alimentacyjny w latach 2021-2023

Lp.	Wyszczególnienie	2021	2022	2023
1.	Liczba świadczeń wypłaconych z FA	583	518	502
2.	Kwota świadczeń FA	247 038 zł.	231 091	213 269,36 zł.
3.	Liczba rodzin pobierających FA	38	35	31
4.	Liczba osób uprawnionych	55	51	46

Źródło: Opracowanie własne OPS

6.3.1. Dłużnicy alimentacyjni

Dłużnik alimentacyjny jest zobowiązany do zwrotu organowi właściwemu wierzyciela należności w wysokości wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie.

Na terenie Gminy Siewierz w 2023 roku było 45 dłużników alimentacyjnych. Wydano 2 decyzje uznające dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych. Ponadto w 2023 roku zostało przeprowadzonych 10 wywiadów alimentacyjnych z dłużnikami, od których również odebrano oświadczenie majątkowe.

VII. Pozostała działalność Ośrodka

7.1. Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny

Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny przysługuje rodzicom, którzy mają lub w przeszłości mieli na utrzymaniu co najmniej troje dzieci – bez względu na ich wiek w chwili składania wniosku. Przez rodzica rozumie się także rodzica zastępczego lub osobę prowadzącą rodzinny dom dziecka. Prawo do Karty Dużej Rodziny przysługuje także dzieciom w przypadku, gdy w chwili składania wniosku w rodzinie jest co najmniej troje dzieci spełniających poniższe warunki:

- w wieku do 18 roku życia,
- w wieku do 25 roku życia – w przypadku dzieci uczących się w szkole lub szkole wyższej,
- bez ograniczeń wiekowych w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności.

W 2023 r. tut. Ośrodek kontynuował wydawanie ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny w ramach rządowego programu dla rodzin wielodzietnych. W roku 2023 do programu przystąpiło 77 rodzin składających się wyłącznie z rodziców oraz 15 nowych rodzin z dziećmi, przedłużono 3 karty dla dzieci kontynuujących naukę w szkołach wyższych. Ponadto złożono 4 wnioski o duplikaty kart dla 13 osób i 1 wniosek o uzupełnienie rodziny.

Tabela nr 17: Realizacja programu KDR w 2023 r.

Liczba wniosków o przyznanie KDR	100
Liczba przyznanych kart KDR dla nowego członka rodziny wielodzietnej	200

Źródło: Opracowanie własne OPS

7.2. Siewierska Karta Dużej Rodziny

Gmina Siewierz wychodząc naprzeciw potrzebom mieszkańców, chcąc wesprzeć rodziny wielodzietne przystąpiła do realizacji Programu - Siewierska Karta Dużej Rodziny.

Instytucje gminne oraz przedsiębiorcy z terenu Gminy Siewierz włączyli się w realizację założeń Programu proponując rodzinom korzystanie z usług na preferencyjnych warunkach.

W okresie realizacji Programu w 2023 roku wpłynęło 9 wniosków o wydanie Siewierskiej Karty Dużej Rodziny dla 46 członków rodzin.

7.3. Korpus Wsparcia Seniora

W 2023 r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Siewierzu realizował program „Korpus Wsparcia Seniorów na rok 2023”. Celem programu jest m. in. poprawa bezpieczeństwa i możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych przez dostęp do tzw. „opieki na odległość”. Program adresowany był szczególnie do osób samotnych, u których nieprzewidywalność zmiany stanu zdrowia uzasadnia stałe monitorowanie w celu jak najszybszej reakcji, powiadomienia właściwych służb i udzielenia możliwie najszybszej pomocy – w tym pomocy medycznej, w ramach świadczeń opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych (NFZ). W ramach programu 25 seniorom w wieku 65 lat i więcej został zapewniony dostęp do tzw. „opaski bezpieczeństwa”, która była połączona z usługą operatora pomocy. Seniorom przekazano opaski bezpieczeństwa zakupione w 2022 r. W trakcie realizacji programu operator pomocy, który obsługiwał opaski odebrał 29 zgłoszeń przy użyciu opaski bezpieczeństwa, z czego wszystkie zakończyły się udzieleniem wsparcia przez telefon lub prośbą o interwencję kogoś z otoczenia/opiekuna. Żadne zgłoszenie nie zakończyło się interwencją służb ratunkowych. Koszt realizacji programu to kwota 6 389,22 zł., w tym: środki własne gminy 1 278,36 zł., dotacja z budżetu państwa 5 110,86 zł. Seniorzy nie ponosili odpłatności za udział w Programie.

7.4. Dodatek węglowy

Dodatek węglowy przysługiwał gospodarstwom domowym, których źródłem ogrzewania był węgiel lub paliwa węglopochodne. W 2023 r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Siewierzu wypłacił 3 dodatki węglowe na kwotę 9 000 zł. Realizacja dodatków węglowych została zakończona w pierwszym półroczu 2023 r.

7.5. Dodatek elektryczny

Dodatek elektryczny przysługiwał odbiorcy energii elektrycznej w gospodarstwie domowym, w przypadku gdy główne źródło ogrzewania gospodarstwa domowego jest zasilane energią elektryczną. W 2023 r. tut. Ośrodek wypłacił 26 dodatków elektrycznych na kwotę 34 000 zł.

7.6. Preferencyjny Zakup Paliwa Stałego

Na podstawie ustawy z dnia 27 października 2022 r. o zakupie preferencyjnym paliwa stałego dla gospodarstw domowych Gmina Siewierz w listopadzie 2022 r. przystąpiła do zakupu paliwa stałego z przeznaczeniem dla gospodarstw domowych. Wnioski o zakup preferencyjny paliwa stałego były weryfikowane i kwalifikowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Siewierzu. Węgiel dla mieszkańców sprzedawany był po cenie preferencyjnej 1850,00 zł brutto za tonę węgla (niezależnie od rodzaju orzech/kostka/ekogroszek). Dystrybucję węgla prowadziła firma - Kamil Łaszczyca KAMILEX” z siedzibą w: 42-460 Toporowice, ul. Dąbrowska 15a, punkt składowania węgla: Siewierz, ul. Przemysłowa. Dowóz węgla do mieszkańców na terenie gminy Siewierz realizowany był bezpłatnie.

W 2023 r. Gmina Siewierz sprzedała łącznie 900 ton paliwa stałego, w tym:

- 475 t. orzech,
- 325 t. ekogroszek,
- 100 t. kostka.

7.7. Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”

W 2023 r. Gmina Siewierz przystąpiła do realizacji programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” - edycja 2023. Program w całości był finansowany ze środków Funduszu Solidarnościowego. Realizatorem Programu był Ośrodek Pomocy Społecznej w Siewierzu. Celem programu jest wprowadzenie usługi asystenta jako ogólnodostępnej formy wsparcia osób niepełnosprawnych i zwiększenie szans osób z niepełnosprawnością na prowadzenie bardziej samodzielnego i aktywnego życia, poprzez: zapewnienie osobom niepełnosprawnym wsparcia i pomocy adekwatnej do potrzeb, zapewnienie osobom niepełnosprawnym wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym, umożliwienie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w wydarzeniach społecznych, kulturalnych, rozrywkowych, sportowych itp. W 2023 r. wsparciem w ramach programu objęto 18 osób niepełnosprawnych, dla których wykonano 4938 godzin usług asystencji osobistej. Koszt Programu 210 170,42 zł.

7.8. Program „Opieka Wytchnieniowa”

W 2023 r. Gmina Siewierz przystąpiła do realizacji programu „Opieka wytchnieniowa” - edycja 2023. Program w całości był finansowany ze środków Funduszu Solidarnościowego. Realizatorem Programu był Ośrodek Pomocy Społecznej w Siewierzu. Celem programu jest

czasowe odciążenie członków rodzin lub opiekunów osób niepełnosprawnych od codziennych obowiązków łączących się ze sprawowaniem opieki, zapewnienie im czasu na odpoczynek i regenerację, w tym umożliwienie opiekunowi załatwienie niezbędnych spraw życia codziennego (np. sprawy urzędowe, medyczne, itp.). W 2023 r. wsparciem w ramach programu objęto 15 rodziców/opiekunów sprawujących opiekę nad 16 osobami niepełnosprawnymi, którym przyznano 1968,5 godziny usług opieki wytchnieniowej. Koszt Programu 77 353,18 zł.

7.9. Świadczenie pieniężne przysługujące z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy przybywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z działaniami wojennymi

Od 16 marca 2022 r. osoby zapewniające zakwaterowanie i wyżywienie obywatelom Ukrainy, którzy przybyli na terytorium RP bezpośrednio z terytorium Ukrainy w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa, mogli otrzymać świadczenie w wysokości 40 zł za każdy dzień pomocy. W 2023 roku w tut. Ośrodku pozytywnie rozpatrzono 77 wniosków. Liczba obywateli Ukrainy objętych pozytywnie rozpatrzonymi wnioskami wyniosła 121, natomiast wydatki przeznaczone na ten cel stanowią kwotę 195 720 zł.

7.10. Pomoc obywatelom Ukrainy - świadczenie pieniężne 300 zł.

W związku z konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy tut. Ośrodek realizował pomoc dla obywateli Ukrainy w postaci jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 300 zł. na osobę, przeznaczonego na utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe.

Uprawniony do pomocy jest obywatel Ukrainy, który wjechał legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie od dnia 24 lutego 2022 r. i deklaruje zamiar pozostania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz został wpisany do rejestru PESEL. W 2023 r. wypłacono kwotę 7 500 zł. dla 25 obywateli Ukrainy.

7.11. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii

GKRPAiPN w Siewierzu inicjuje i monitoruje działania związane z edukacją i profilaktyką rozwiązywania problemów alkoholowych. Komisja działa w oparciu o przepisy ustawy z dnia

26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2023 wyznaczył podstawowe zadania, w których wykonanie zaangażowała się Komisja poprzez podejmowanie licznych działań w zakresie profilaktyki i przeciwdziałania problemom uzależnień. Celem działań jest ograniczenie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych i używania innych środków psychoaktywnych poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Gminy Siewierz oraz prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych. Podejmowane działania mają za zadanie wsparcie osób uzależnionych i ich rodzin, kształtowanie zdrowego stylu życia oraz pomoc rodzinom w trudnych sytuacjach życiowych.

W 2023 r. odbyło się 10 posiedzeń Komisji, na które wystosowano 90 wezwań skierowanych do osób, wobec których wystąpiło uzasadnione podejrzenie o nadużywanie alkoholu. Komisja wystosowała 5 wniosków do Sądu Rejonowego w Zawierciu o wydanie orzeczenia obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego. Ponadto skierowano 9 osób do biegłych sądowych w celu uzyskania opinii psychiatryczno – psychologicznej. Pozytywnie zaopiniowano 10 wniosków przedsiębiorców dot. wydania zezwolenia na sprzedaż alkoholu.

Ponadto w ramach działań profilaktycznych dofinansowano „XII Sportowy Dzień Dziecka” w sołectwie Leśniaki. Imprezie przewodniczyło hasło: „Jesteśmy eko i chcemy zejść daleko” i „Stop używkom”. Podczas spotkania przedstawiciele Ochotniczej Straży Pożarnej wygłosili pogadankę profilaktyczną skierowaną przede wszystkim do dzieci i młodzieży na temat: zagrożeń związanych z substancjami psychoaktywnymi, bezpieczeństwa podczas odpoczynku, poszukiwania alternatyw do zachowania zdrowego stylu życia. We wszystkich gminnych placówkach oświatowych dofinansowano spektakle teatralne o charakterze profilaktycznym pt. „Tajemniczy skrzat”, „Niewinna gra” i „Rodzinny dramat” z podziałem na trzy grupy wiekowe. Przedstawiono łącznie 11 spektakli, które poruszały tematykę profilaktyki uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz cyberprzemocy.

Udzielono również dofinansowania dla: Miejsko-Gminnej Biblioteki Publicznej im. Leona Korusiewicza w Siewierzu na zakup książek popularnonaukowych dotyczących tematyki uzależnień, Szkole Podstawowej Nr 1 w Siewierzu na zakup pomocy profilaktycznych dla uczniów, Szkole Podstawowej Nr 2 w Siewierzu na zakup pomocy profilaktycznych dla uczniów oraz na spektakl teatralny przedstawiający problem dopalaczy i innych uzależnień. Dofinansowano działalność Ośrodka Wspierania Dziecka i Rodziny w Będzinie filia w Siewierzu. W trakcie prowadzonych zajęć wspomagano prawidłowy rozwój psychospołeczny, wzmacniano zachowania

asertywne dzieci i młodzieży, rozwijano kreatywność i twórcze myślenie, propagowano zdrowy styl życia.

Wspomagającą formą podtrzymania abstynencji i radzenia sobie w sytuacjach trudnych są konsultacje ze specjalistą psychoterapii ds. uzależnień odbywające się w Punkcie Konsultacyjnym. W 2023 r. udzielono 336 konsultacji, z których skorzystały 23 osoby uzależnione oraz 2 osoby współuzależnione.

7.12. Wigilia i paczki świąteczne

Spotkanie wigilijne dla osób starszych i samotnych z terenu Miasta i Gminy Siewierz odbyło się w dniu 21 grudnia 2023 roku. Na tę uroczystość zaproszenie Burmistrza Miasta i Gminy Siewierz Pana Zdzisława Banasia przyjęło blisko 110 osób. Ponadto w dniu 20.12.2023 r. odbyła się integracyjna wieczerza wigilijna, w której uczestniczyli wychowankowie Ośrodka Wspierania Dziecka i Rodziny w Będzinie filia w Siewierzu wraz z wychowawcami, podopieczni Stowarzyszenia „Bank Życzliwych Serc”, podopieczni Warsztatów Terapii Zajęciowej w Będzinie wraz z opiekunami oraz podopieczni Środowiskowego Domu Samopomocy „Ostoja” w Czeladzi z opiekunami. Na tę uroczystość przybyło blisko 95 osób. Ośrodek Pomocy Społecznej przygotował paczki świąteczne dla wychowanków Ośrodka Wspierania Dziecka i Rodziny w Będzinie filia w Siewierzu (17 paczek), podopiecznych Stowarzyszenia „Bank Życzliwych Serc” (32 paczki) dla podopiecznych Warsztatów Terapii Zajęciowej w Będzinie (11 paczek) oraz Środowiskowego Domu Samopomocy (3 paczki).

Ponadto Członkowie Kół Myśliwskich Orlik Siewierz oraz Ryś Siewierz ufundowali 14 paczek świątecznych, które przekazano rodzinom z dziećmi, znajdującym się w trudnej sytuacji finansowej.

7.13. Ośrodek Wspierania Dziecka i Rodziny /filia w Siewierzu/

Ośrodek Wspierania Dziecka i Rodziny funkcjonuje od stycznia 2008 r. Powstał na mocy porozumienia stron pomiędzy Starostą Powiatowym w Będzinie, a Burmistrzem Miasta i Gminy Siewierz. Działalność Ośrodka (z wyłączeniem wynagrodzeń wychowawców) w całości jest finansowana ze środków własnych Gminy Siewierz, w 2023 roku na ten cel wydatkowano kwotę 94 830,30 zł.

Celem działalności Ośrodka Wspierania jest udzielenie dziecku i rodzinie pomocy. Ośrodek jest miejscem, w którym dziecko ma zapewnioną opiekę wychowawcy, pedagoga, psychologa. Pod

okiem wychowawcy może odrobić lekcje, skorzystać z komputera z dostępem do Internetu. W ramach odpoczynku i rozrywki dzieci korzystają z gier i zabaw edukacyjnych, rozwijających zdolności i zamiłowania, biorą udział w zajęciach manualnych. W ośrodku może również uzyskać pomoc cała rodzina, borykająca się z problemami opiekuńczo - wychowawczymi, bowiem jednym z wielu ważnych zadań jest wspieranie funkcjonowania rodziny i pomoc w sytuacjach kryzysowych. Program pracy z dziećmi kładzie szczególny nacisk na kształtowanie i rozwijanie u nich zdrowej osobowości, a w szczególności ich umiejętności społecznych, potrzebnych do radzenia sobie z trudnościami życiowymi. Celem pracy z podopiecznymi jest rozwinięcie umiejętności rozwiązywania problemów, współzycia z innymi i budowania poczucia własnej wartości. Funkcja opiekuńczo-wychowawcza Ośrodka Wspierania Dziecka i Rodziny w Będzinie filia w Siewierzu przejawia się w następujących kierunkach:

- udzielanie dziecku i rodzinie pomocy w sytuacjach kryzysowych: szkolnych, rodzinnych, rówieśniczych i osobistych poprzez rozmowę zarówno z dzieckiem jak i rodzicami oraz szkołą;
- stała praca z rodziną dziecka na terenie ośrodka lub rozmowy telefoniczne na temat funkcjonowania wychowanków na terenie ośrodka jak i w szkole; bieżąca interwencja wychowawców w momencie nieobecności dziecka w placówce;
- organizowanie dzieciom opieki dziennej, czasu wolnego oraz pomocy w nauce, stały rozwój ich zainteresowań; bieżące wyrównywanie braków zaniedbań dydaktycznych, ukierunkowanie zainteresowań wychowanków na wybrane dziedziny wiedzy, kształtowanie nawyku śledzenia wydarzeń aktualnych omawianych w prasie, radiu, TV.

W 2023 r. z pomocy i wsparcia ośrodka skorzystało 25 wychowanków.

7.14. Program "Czyste Powietrze"

Ośrodek realizuje zadanie dot. wydawania zaświadczeń o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego osoby fizycznej, która złożyła żądanie wydania zaświadczenia w związku z zamiarem wnioskowania o przyznanie dofinansowania z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej lub Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. W przedmiotowej sprawie wydano 80 zaświadczeń.

VIII. Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2023- 2026: sprawozdanie za 2023 r.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta i Gminy Siewierz na lata 2023 – 2026 został przyjęty Uchwałą Nr XLII/420/2023 Rady Miejskiej w Siewierzu z dnia 9 lutego 2023 roku. Celem głównym programu jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ograniczenie skali tego zjawiska w gminie Siewierz. Do celów szczegółowych Programu należy:

- zwiększanie świadomości społecznej na temat problemu przemocy w rodzinie,
- realizacja działań środowiskowych na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy,
- zwiększenie udziału ofiar przemocy w dostępnych formach pomocy,
- oddziaływanie na sprawców przemocy domowej.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta i Gminy Siewierz na lata 2023-2026 adresowany jest do: osób i rodzin zagrożonych zjawiskiem przemocy w rodzinie, osób i rodzin dotkniętych zjawiskiem przemocy w rodzinie, świadków przemocy, instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, mieszkańców Miasta i Gminy Siewierz.

Niniejsze sprawozdanie stanowi wynik monitoringu Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta i Gminy Siewierz na lata 2023 – 2026 obejmującego okres od stycznia 2023 roku do grudnia 2023 roku. Monitoring został przeprowadzony w oparciu o analizę danych pochodzących od instytucji odpowiedzialnych za realizację poszczególnych zadań i działań programu tj.: Ośrodka Pomocy Społecznej w Siewierzu, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii, Komisariatu Policji w Siewierzu, placówek oświatowych, Ośrodka Wspierania Dziecka i Rodziny w Będzinie filia w Siewierzu, ośrodków zdrowia, Miejsko-Gminnego Centrum Kultury Sportu i Turystyki w Siewierzu, Miejsko – Gminnej Biblioteki Publicznej w Siewierzu. Celem monitoringu było uzyskanie wglądu w realizację podejmowanych działań oraz dokonanie oceny ich skuteczności, użyteczności i efektywności.

Poniższa część sprawozdania stanowi opis zrealizowanych założeń Programu w roku 2023 ujęty według wyznaczonych celów i zadań.

Cel główny programu: zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ograniczenie skali tego zjawiska w gminie Siewierz.

Cel szczegółowy nr 1:

Zwiększanie świadomości społecznej na temat problemu przemocy w rodzinie.

Działania	Wskaźniki realizacji	Wartość wskaźnika
1. Informowanie i edukowanie na temat przyczyn, form i skutków przemocy poprzez realizację kampanii informacyjnych, rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych (broszur, plakatów, ulotek itp.), informacji w prasie lokalnej oraz na stronie internetowej.	- liczba dystrybuowanych materiałów edukacyjnych, ulotek, plakatów	W 2023r. w ramach działalności Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Siewierz zakupionych zostało 600 sztuk długopisów z logo STOP przemocy # nie odwracaj wzroku.
	- liczba kampanii informacyjnych, informacji w prasie oraz na stronie internetowej	- liczba informacji w prasie oraz na stronie internetowej – 30, w tym kampania na temat praw dziecka i tolerancji (gazetka ścienna, artykuł na stronie internetowej Szkoły Podstawowej nr 1 w Siewierzu)
2. Realizacja programów i zajęć profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży m. in. z zakresu radzenia sobie ze złością i agresją oraz konstruktywnego rozwiązywania konfliktów.	- liczba przeprowadzonych wśród dzieci i młodzieży zajęć profilaktycznych	228
	- liczba szkół prowadzących działania profilaktyczne z zakresu agresji i przemocy	- 6 szkół z terenu Miasta i Gminy Siewierz (w tym 1 szkoła ponadpodstawowa) - Ośrodek Wspierania Dziecka i Rodziny w Będzinie filia w Siewierzu - 2 przedszkola (w tym: publiczne i niepubliczne)
3. Prowadzenie akcji zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży w zakresie ograniczenia oglądania przemocy w telewizji, grach	- liczba uczniów biorąca udział w działaniach związanych z profilaktyką przemocy	- 1154 uczniów ze szkół podstawowych i szkoły ponadpodstawowej; - 209 wychowanków przedszkola; - 25 wychowanków Ośrodka Wspierania Dziecka i Rodziny w Będzinie filia w Siewierzu

komputerowych		
4. Organizowanie konkursów, np. plastycznych, wśród dzieci i młodzieży w zakresie zapobiegania przemocy	- liczba przeprowadzonych konkursów	22

Cel szczegółowy nr 2 :

Realizacja działań środowiskowych na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Działania	Wskaźniki realizacji	Wartość wskaźnika
1. Organizacja form spędzania czasu wolnego sprzyjających wzmocnieniu więzi rodzinnych oraz promujących zachowania nieagresywne wśród dzieci i młodzieży.	- liczba i rodzaj zorganizowanych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych promujących zachowania nieagresywne	<p><u>Placówki oświatowe:</u> spektakle profilaktyczne, wyjazdy edukacyjno – kulturalne, półkolonie szkolne, imprezy integracyjne, imprezy sportowe, pikniki i festyny rodzinne, wycieczki tematyczne, wyjazdy zagraniczne, zagraniczne wyjścia do biblioteki, teatru, wyjazdy do kina, bajka dla dzieci w wykonaniu rodziców, wyjazd na Euro - Week , wycieczki kilkudniowe, wieczór kolęd, konkurs piosenki angielskiej, rajdy terenowe, obóz narciarski; łączna liczba zorganizowanych form spędzania czasu wolnego: 68.</p> <p><u>Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna im. Leona Korusiewicza w Siewierzu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • 20 spotkań w ramach biblioterii – frekwencja 202 uczestników, • 39 spotkań plastyczno- literackich w ramach bibliowakacji. W ramach Kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł 2023” w 4 placówkach odbyło się 39 spotkań, w tym 22 z zaproszonymi gośćmi, 8 pogadanek oraz 4 konkursy. W zajęciach uczestniczyło łącznie 84 dzieci, a frekwencja wyniosła 520 odwiedzin. • 5 spotkań w ramach półkolonii

		<p>w siewierskich szkołach – frekwencja 85,</p> <ul style="list-style-type: none"> • 5 konkursów – 95 uczestników, • 12 spotkań autorskich – frekwencja 313, • 31 spotkań w ramach KLUBU POŻERACZY KSIĄŻEK – frekwencja 307, • 27 spotkań w ramach AKADEMII TWÓRCZOŚCI WSZELAKIEJ – frekwencja 137, • 113 głośne czytania- frekwencja 1377, • 7 warsztatów z dziennikarstwa – frekwencja 43, • Narodowe Czytanie – frekwencja 45, • IX Ogólnopolska Noc Bibliotek – frekwencja 40. <p><u>Ośrodek Wspierania Dziecka i Rodziny w Będzinie filia w Siewierzu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Wyjazd wychowanków kolonie letnie GLICZARÓW GÓRNY • Planowanie, nauka umiejętności organizacji czasu wolnego – jako element profilaktyki zachowań ryzykownych, w tym organizacja wycieczek, wyjazdów, spacerów, w tym: • Całodniowe wyjazdy do kina Helios w Dąbrowie Górniczej- udział w seansach filmowych 2 wyjazdy w ciągu roku. • Udział w warsztatach profilaktycznych w Zespole Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego z przedstawicielami Komendy Powiatowej Policji w Będzinie oraz Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Będzinie- 2 wyjazdy. • Warsztaty asertywności. • Warsztaty szydełkowania- „M-ANIA szydełkoWania, • warsztaty kulinarne w ramach projektu „Dni Kultury Siewierskiej” • warsztaty kreatywne - "upominek dla
--	--	---

		<p>Babci i Dziadka” własnoręcznie przygotowanie upominków z okazji Dnia Babci i Dziadka.</p> <ul style="list-style-type: none"> • udział w warsztatach rękodzieła artystycznego organizowanych przez MGCKSiT w Siewierzu pn. " Drzewko szczęścia”. • udział w warsztatach „EKO-TORBY” - organizowanych przez MGCKSiT w Siewierzu. Spotkanie warsztatowe z trenerami Klubu aniMMAls w Parku miejskim w kąciku edukacyjnym w ramach realizacji zajęć z zakresu profilaktyki pozytywnej i przeprowadzenie treningu samoobrony oraz wspólne pieczenie kiełbasek. • Zajęcia profilaktyczne- w ramach DBI, Sieciaki- filmy edukacyjne. • zajęcia z wykorzystaniem kart DiXit,- zagrożenia płynące z internetu. Zajęcia z wykorzystaniem kart pracy ”zasady bezpiecznego poruszania się w Internecie” oraz karty pracy „Internet i moje emocje”. • Zajęcia profilaktyczne . „<i>Bezpieczne ferie</i>”- przekazanie niezbędnych rad jak sprawić, by ferie były bezpieczne, omówienie podstawowych zasad bezpieczeństwa podczas zabaw oraz zimowych podróży. • <i>Dzień Bezpiecznego Internetu</i> - największa akcja na rzecz bezpieczeństwa w sieci na świecie. Wpływ mediów społecznościowych i gier komputerowych na rozwój mózgu adolescentów. • Całodniowy wyjazd z wychowankami na Zamek w Będzinie.
--	--	---

		<ul style="list-style-type: none"> • Warsztaty O mocy dobrych uczynków- ”Spacer Pełen Uważności”. • Realizacja letniej akcji "Bezpieczne wakacje 2023". • Udział w akcji Bezpieczne wakacje na terenie Gminy Siewierz. • Wyjście do Pizzerii w Siewierzu. • Spacer Parku Linearnego- wykorzystanie infrastruktury parku do zajęć. • Wyjście do SP Siewierzu, „Wspierasz, pomagasz dajesz nadzieję...”akcja zbierania nakrętek SP nr 1 im. Księżstwa Siewierskiego. • Wyjazd do Planetarium Śląskiego w Chorzowie. • Całodniowy wyjazd do Warszawy. <p>łączna liczba zorganizowanych form spędzania czasu wolnego: 25</p> <p><u>Miejsko-Gminne Centrum Kultury Sportu i Turystyki w Siewierzu</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia wokalne - emisja głosu • Szkoła Tańca Akcent • Lego-Robotyka • Warsztaty wokalne • Zajęcia szachowe • Warsztaty teatralno-aktorskie • Orkiestry Dęte (5) • Zespoły Śpiewacze KGW (8) • Zespoły Wokalne (3) • Chór (1) • Grupa teatralna • Mażoretki • Brazylijskie Jiu - Jitsu • Szkołka piłkarska • Boks • Zajęcia plastyczno-techniczne. <p><u>Zajęcia organizowane podczas ferii</u></p>
--	--	--

		<p><u>zimowych:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • zajęcia plastyczne • zajęcia wokalne • warsztaty iluzjonistyczne • warsztaty kreatywne • zajęcia karaoke • zajęcia teatralno-aktorskie • warsztaty ekologiczne • zajęcia szachowe <p><u>Zajęcia organizowane podczas wakacji:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • zajęcia mažorettek • zajęcia plastyczne • zajęcia szachowe • zajęcia sportowe (piłka nożna, siatkówka plażowa, tenis ziemny) • warsztaty teatralno-aktorskie • zajęcia wokalne • zajęcia na skateparku • warsztaty kreatywne • karaoke • warsztaty - gra na instrumentach perkusyjnych
	- liczba osób, która wzięła udział w zorganizowanych formach spędzania czasu wolnego promującego zachowania nieagresywne	Placówki oświatowe i Ośrodek Wspierania Dziecka i Rodziny w Będzinie filia w Siewierzu – ok. 1671 osób.
2. Prowadzenie poradnictwa, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu funkcji opiekuńczych i wychowawczych oraz kompetencji rodziców zwłaszcza w rodzinach zagrożonych	liczba przeprowadzonych spotkań edukacyjnych z rodzicami	267 (min. pedagogizacja rodziców także w formie zdalnej na wybrany temat profilaktyczny, wiadomości z linkami do spotkań, materiałami, ulotkami).
	- liczba osób, które skorzystały z poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, socjalnego	- poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne w placówkach oświatowych – 617 osób; - z poradnictwa psychologicznego realizowanego przez psychologa w Punkcie Konsultacyjnym w Siewierzu skorzystała 1 osoba dotknięta przemocą domową i 3 osoby stosujące przemoc domową; - z konsultacji z psychoterapeutą ds. uzależnień w Punkcie Konsultacyjnym w Siewierzu

przemocą oraz znajdujących się w grupie tzw. ryzyka.		skorzystały: 3 osoby dotknięte przemocą domową i 4 osoby stosujące przemoc domową; - poradnictwem socjalnym w ramach działalności grup roboczych/diagnostyczno-pomocowych zostało objętych 10 osób.
	- liczba rodzin objętych pracą socjalną z uwagi na zagrożenie przemocą domową	- 6 rodzin zagrożonych przemocą domową było objętych pracą socjalną.
3. Podejmowanie działań prewencyjnych w środowiskach zagrożonych przemocą.	- liczba podejmowanych działań prewencyjnych	W środowiskach zagrożonych przemocą funkcjonariusze policji niejednokrotnie zmuszeni są do podejmowania działań prewencyjnych polegających na odizolowaniu sprawcy przemocy od ofiary, np. poprzez wydanie zakazu/nakazu opuszczenia miejsca zamieszkania, dowiezieniu osoby pod wpływem alkoholu do Izby Wytrzeźwień, stosowaniu pouczeń dot. konsekwencji prawnych za stosowanie przemocy.

Cel szczegółowy nr 3 :

Budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy.

Działania	Wskaźniki realizacji	Wartość wskaźnika
1. Kontynuowanie efektywnej działalności Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.	- liczba posiedzeń zespołu	W 2023r. na terenie gminy Siewierz funkcjonowały 2 Zespoły Interdyscyplinarne, tzw. stary i nowy. Zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 z późn. zm.), podjęta została Uchwała nr XLVII/2023 Rady Miejskiej w Siewierzu z dnia 23 sierpnia 2023r. w sprawie: trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Siewierz. Na mocy powyższego, Zarządzeniem nr 0050.60.2023 Burmistrza Miasta i Gminy Gminy Siewierz z dnia 19.09.2023r. powołany został Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Siewierz. Po powołaniu nowego

		Zespołu, stary został zniesiony. W 2023r. odbyło się łącznie 6 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego.
	- liczba posiedzeń grup roboczych	- liczba posiedzeń grup roboczych – 56; z dniem powołania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Siewierz dotychczasowe grupy robocze zostały zniesione; powołane zostały grupy diagnostyczno-pomocowe, które w 2023 roku odbyły 26 posiedzeń.
2. Stosowanie procedury „Niebieskie Karty”	- liczba „Niebieskich Kart” zakończonych w wyniku braku zasadności podejmowania działań	8
	- liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” na skutek ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy	12
3. Uczestnictwo w szkoleniach, konferencjach, warsztatach, doradztwie, spotkaniach z przedstawicielami służb podejmujących działania na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc, w tym szkolenia z zakresu diagnozowania przemocy rodzinie, realizacji procedury „Niebieskie Karty”	- liczba osób, które odbyły szkolenia, konferencje, podniosły kwalifikacje zawodowe z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	- 22 (tj. osoby wchodzące w skład Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych, nauczyciele z placówek oświatowych, wychowawcy z OWDiR w Będzinie filia w Siewierzu).
4. Organizowanie i	- ilość i tematyka odbytych szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	1. Przeciwdziałanie przemocy domowej. 2. Problematyka przeciwdziałania przemocy w świetle znowelizowanych przepisów. 3. Interdyscyplinarność warunkiem skutecznej pomocy – przemoc w rodzinie z problemem alkoholowym. 4. Konsekwencje zmian Ustawy o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemoc w rodzinie w procedurze NK. Jak powołać i zorganizować pracę zespołu interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych. 5. Wpływ mediów społecznościowych i gier

<p>udział w spotkaniach z przedstawicielami różnych instytucji wchodzącymi w skład Zespołu Interdyscyplinarnego w celu wymiany doświadczeń zawodowych</p>		<p>komputerowych na rozwój mózgu adolescentów.</p> <p>6. Dzień Bezpiecznego Internetu - największa akcja na rzecz bezpieczeństwa w sieci na świecie.</p> <p>7. Zapobieganie samobójstwom dzieci i młodzieży.</p> <p>8. Bezpieczeństwo dzieci i młodzieży w internecie. Jak uczyć dzieci bezpieczeństwa w sieci?</p> <p>9. Profilaktyka wczesnoszkolna z projektem Pomoc młodym osobom, które doświadczyły zagrożeń online w praktyce – szanse i wyzwania.</p> <p>10. Budowanie systemu wspierania zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży.</p> <p>11. Standardy ochrony małoletnich.</p> <p>W skład Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Siewierz wchodzi przedstawiciele: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych, kuratorów sądowych, prokuratorów. W trakcie posiedzeń Zespołu jego członkowie są zapoznawani z procedurą Niebieskiej Karty w danej rodzinie i każdorazowo wskazują wnioski, rekomendacje dot. prawidłowej realizacji powyższego i podejmowanych działań. Posiedzenia Zespołu umożliwiają jej członkom wymianę informacji, doświadczeń zawodowych w postrzeganiu danej sprawy związanej z przemocą domową.</p>
---	--	--

Cel szczegółowy nr 4:

Zwiększenie udziału ofiar przemocy w dostępnych formach pomocy.

Działania	Wskaźniki realizacji	Wartość wskaźnika
1. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	- liczba osób dotkniętych przemocą domową, które skorzystały z konsultacji z	- 1 osoba dotknięta przemocą odbyła konsultacje z psychologiem; - 3 osoby dotknięte przemocą odbyły

dostępu do pomocy w formie poradnictwa psychologicznego, prawnego, socjalnego.	psychologiem, psychoterapeutą ds uzależnień, skorzystały z poradnictwa socjalnego	konsultacje z psychoterapeutą ds uzależnień; - 10 osób dotkniętych przemocą skorzystało z poradnictwa socjalnego
2. Badanie skuteczności pomocy udzielanej rodzinom dotkniętym przemocą.	- liczba osób dotkniętych przemocą domową, wobec których świadczona była praca socjalna	W 2023 roku procedurą „Niebieskie Karty” było objętych 28 rodzin (liczba osób w tych rodzinach 79). Wobec 7 osób z rodzin dotkniętych przemocą domową świadczona była praca socjalna
	- liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” z uwagi na ustanie przemocy w rodzinie	12
	liczba osób, które w wyniku oddziaływań służb i instytucji nie powróciły do stosowania przemocy w rodzinie	W 2023 r. zostało zakończonych łącznie 20 procedur „Niebieskie Karty”. Wskazane procedury dotyczyły 17 osób stosujących przemoc domową, które w 2023r. nie powróciły do stosowania przemocy.
3. Zapewnianie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą w rodzinie	- liczba dzieci, które zostały odebrane z rodziny w związku z uzasadnionym podejrzeniem zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą w rodzinie	0
4. Zapewnienie schronienia i pomocy materialnej ofiarom przemocy w rodzinie.	- liczba rodzin oraz liczba dzieci w tych rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny w wyniku zaniedbań opiekuńczo – wychowawczych spowodowanych występowaniem przemocy w rodzinie	3 rodziny (4 dzieci w tych rodzinach)
	- liczba wniosków skierowanych do sądu o wgląd w sytuację dziecka/rodziny	10

	- liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, które przebywały w ośrodku interwencji kryzysowej, schronieniu	0
	- liczba osób dotkniętych przemocą domową, które skorzystały z pomocy finansowej Ośrodka Pomocy Społecznej	0

Cele szczegółowy nr 5:

Oddziaływanie na sprawców przemocy domowej.

Działania	Wskaźniki realizacji	Wartość wskaźnika
1. Motywowanie sprawców przemocy do udziału w programach korekcyjno edukacyjnych i terapii.	- liczba sprawców przemocy w rodzinie, których w ramach posiedzenia grupy roboczej Zespołu Interdyscyplinarnego zobowiązano do udziału w programach korekcyjno – edukacyjnych	- 3 sprawców przemocy było informowanych i motywowanych do udziału w programach korekcyjno – edukacyjnych
2. Prowadzenie interdyscyplinarnych działań wobec sprawców przemocy w rodzinie.	- liczba sprawców przemocy w rodzinie, którzy odbyli konsultacje z psychologiem	- 3 osoby stosujące przemoc odbyły konsultacje z psychologiem w Punkcie Konsultacyjnym w Siewierzu
	- liczba sprawców przemocy w rodzinie, którzy skorzystali z pomocy terapeutycznej	- 4 osoby stosujące przemoc odbyły konsultacje z psychoterapeutą ds. uzależnień
	- liczba sprawców przemocy, wobec których świadczona była praca socjalna	- wobec 5 sprawców przemocy była świadczona praca socjalna
	- liczba osób stosujących przemoc domową, które zostały zgłoszone do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii	- 3 osoby stosujące przemoc domową zostały zgłoszone do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Siewierzu
	- liczba osób stosujących przemoc w rodzinie, która została odizolowana od osoby	5 osób stosujących przemoc domową zostało odizolowanych od osoby doznającej przemocy poprzez: przetransportowanie do szpitala

	doznającej przemocy	psychiatrycznego, izby wytrzeźwień, doprowadzone do policyjnego pomieszczenia dla zatrzymanych, stosowane były środki przymusu bezpośredniego: kajdanki
--	---------------------	---

Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2023 – 2026 odbywa się w oparciu o współpracę i zaangażowanie wielu instytucji z terenu Miasta i Gminy Siewierz. Wskazany Program dąży do wzmocnienia wypracowanego systemu przeciwdziałania przemocy, dotychczasowych działań związanych ze wskazanym zagadnieniem podejmowanych na terenie gminy Siewierz, zwiększenia jakości i efektywności pomocy niesionej osobom dotkniętym przemocą.

Podjęte działania w programie w 2023 roku spowodowały osiągnięcie założonych wcześniej efektów poprzez:

1. Zwiększanie świadomości społecznej na temat problemu przemocy w rodzinie.
2. Realizacja działań środowiskowych na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
3. Budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy.
4. Zwiększenie udziału ofiar przemocy w dostępnych formach pomocy.
5. Oddziaływanie na sprawców przemocy domowej.

IX. Potrzeby w zakresie pomocy społecznej

Stosownie do art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej składa Radzie Gminy coroczne sprawozdanie z działalności ośrodka oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej. Rada gminy, biorąc pod uwagę potrzeby opracowuje i kieruje do wdrożenia lokalne programy pomocy społecznej. Przy realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej szczególną uwagę należy zwrócić na działania ukierunkowane na ochronę i polepszenie warunków życia najsłabszych grup społecznych, zagrożonych wykluczeniem oraz na tworzenie warunków umożliwiających im aktywne uczestnictwo w życiu społecznym.

Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach swojej bieżącej działalności gromadzi dane dotyczące sytuacji rodzinnej, zawodowej, zdrowotnej mieszkańców korzystających z pomocy społecznej, a także analizuje instytucjonalne zasoby Gminy Siewierz, co stanowi szeroką diagnozę w zakresie istniejących problemów społecznych. Diagnoza ta jest podstawą do określenia potrzeb w zakresie pomocy społecznej. Mając na uwadze powyższe przedstawiam potrzeby w zakresie pomocy społecznej:

- zwiększenie dostępu do usług dla seniorów i osób z niepełnosprawnościami (m. in. zapewnienie im opieki całodobowej lub dziennego wsparcia na terenie Gminy oraz usług opiekuńczych, zapewnienie seniorom dostępu do opasek bezpieczeństwa, zabezpieczenie środków finansowych na pokrycie kosztów pobytu w domach pomocy społecznej oraz kosztów realizacji usług opiekuńczych - w związku ze stale rosnącym zapotrzebowaniem w tym zakresie).

SPIS TABEL

Tabela nr 1	Struktura zatrudnienia w OPS według stanu na 31.12.2023 r.	8
Tabela nr 2	Wydatki ze względu na źródło finansowania zadania	9
Tabela nr 3	Struktura wydatków z wyszczególnieniem form wsparcia realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w 2023 r.....	9
Tabela nr 4:	Dochody Ośrodka Pomocy Społecznej w Siewierzu za 2023 r.	12
Tabela nr 5:	Powody przyznania pomocy w 2023 r.	13
Tabela nr 6:	Liczba osób i rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w latach 2021 – 2023	14
Tabela nr 7	Realizacja świadczeń pieniężnych i niepieniężnych przyznanych w 2023 r.	15
Tabela nr 8:	Wydatkowanie zasiłków stałych oraz składek na ubezpieczenie zdrowotne przy zasiłku stałym w 2023	15
Tabela nr 9:	Realizacja zasiłków okresowych w latach 2021-2023	16
Tabela nr 10:	Zasiłki okresowe w 2023 r.....	16
Tabela nr 11:	Zasiłki celowe i specjalne zasiłki celowe w 2023 r.	17
Tabela nr 12:	Wydatki gminy poniesione na dopłaty do pobytu w DPS w latach 2021-2023	21
Tabela nr 13:	Zapewnienie schronienia osobom bezdomnym w latach 2021-2023	22
Tabela nr 14:	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w latach 2021-2023.....	23
Tabela nr 15:	Struktura udzielonych świadczeń rodzinnych w latach 2010-2023	28
Tabela nr 16:	Fundusz alimentacyjny w latach 2021-2023	30
Tabela nr 17:	Realizacja programu KDR w 2023 r.	31

SPIS WYKRESÓW

Wykres nr 1	Poziom wykształcenia pracowników OPS	8
Wykres nr 2	Struktura rodzin korzystających z pomocy Ośrodka w 2023 r.	17
Wykres nr 3	Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych w latach 2018 -2023 ...	20
Wykres nr 4	Realizacja Programu „Posiłek w szkole i w domu” w latach 2021 -2023 ...	21